

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ घुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४३५वे ७० [३२६]

ग्रंथ नाम गीता हंस.

विषय म. वेदांत.

वेदान्त

हंसगीता

एक नाथ

एकनाथः — हंसगीता

(2)

१० भा० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ओं न्नमोजी अनदिहंसा ॥ हंसरूपाजी जगदीश ॥ तू सद्रूपपरमहंसा ॥ पर अ०
 मपुरुषापरिपूर्णा ॥ १ ॥ उभयपक्षवीणदरु ॥ तुझे जो भतीदानी पाख ॥ इतुधस खाहनि चोरु ॥ स्वरूपसु
 चोरवसो ज्वळ ॥ २ ॥ हंसबोलिजे शुभ्रवर्ण ॥ तुझी हंसता विलक्षण ॥ मांडो नियास कळवर्ण ॥ हंसप ॥ १३ ॥
 णतुज जो भ ॥ ३ ॥ विकाशल्यासुवर्ण पंकेजे ॥ इतर हंसीते थे क्रीडिजे ॥ प्रेम उल्फुलिजे तकमळजे ॥ तुवा
 क्रीडिजे ते ठायी ॥ ४ ॥ मानससरोवरी वस्ती हंसासी ॥ तू मानसाती तर हिवासी ॥ हंसा उत्पन्नतावनजा ॥
 काशी ॥ तुझे चिदाकाशी उडुण ॥ ५ ॥ विवकचुची चीयामे हा मुद्रा ॥ स्वभावे निवडीसी क्षीरनीरा ॥ मगसा
 डोनिया असारा ॥ शुद्धसारा से विसी ॥ ६ ॥ एसिया हंसाजी सुकुमारा ॥ मुक्तमोतियाचा तुज चारा ॥
 जेका वेराग्य युक्तिद्वारा ॥ चित्सागरा माजी झाली ॥ ७ ॥ सर्वथा नातळानि क्षिती ॥ निरालंबमागी प्रती ॥
 चालुण चालुसी हंसगती ॥ हे गमनशक्ति अभिवेन ॥ ८ ॥ अभिन्न स्वभावता निज हंसी ॥ चिन्मात्र
 बागेश्वरी तूवाहसी ॥ हंसवाहिनी अरुन्या ऐशो ॥ तुझे निअंशे सिती सझाली ॥ ९ ॥ तुझे निचालु वि
 ल्यासर स्वती चाले ॥ तुबाबोलु विल्यावेद बोले ॥ तुनाचे तविल्या प्राणहले ॥ तुझे निवान्वाळे वाग्देवी व
 दे ॥ १० ॥ झाली वागेश्वरी वाग्देवता ॥ तिचे तुझे निवाचाळता ॥ जेविका विणुवाजे मधूरता ॥ परिवाज
 वितातो अभिन्न ॥ ११ ॥ एववाच्यवचनवक्ता ॥ तूचि वागेश्वरी तूची वदता ॥ आपुल्या हंसरूपाची क
 था ॥ स्वभावता बोलविसी ॥ १२ ॥ बोलवया मेहाकवीचा ठायी ॥ तुबा वागेश्वरी द्याती लीपाही ॥ ते ह
 सरूपास चीनबाई ॥ अभिनवकाही बोलवी ॥ १३ ॥ तो तू सर्वभूतीस मान ॥ हंसस्वरूपी जनार्दन
 त्याचे वदितानि जचरण ॥ जन्ममरणपळाले ॥ १४ ॥ अपभयपळतो त्यासी ॥ लपणीमिळाली भयमापासी ॥

(2A)

जन्मागमरणासी ॥ ठावूवस्तीसिदीधला ॥ १५ ॥ यालागिभ्रमामाजीजोपडला ॥ तोजन्ममरणासीआतु
डला ॥ भगनसुटेकाहिकेला ॥ यंत्रीपडलाभ्रमचक्री ॥ १६ ॥ तेशेराहाटमाळेचापरि ॥ जन्ममरणाचेपा
डेयंत्री ॥ एकाचिसोसभरोवरी ॥ तवदसरेशिरीआदळे ॥ १७ ॥ तेनिस्तारावयाजभ्रमरण ॥ तुजसोहंहंसा
चेस्मरण ॥ जोकाकरीसावधान ॥ भ्रममोचनतैहोय ॥ १८ ॥ तोतूपरमात्मापरमहंस ॥ परब्रह्मैकपूर्णप
रेशु ॥ ब्रह्मपुत्रासीउपदेश ॥ करावयाहंसज्ञालासी ॥ १९ ॥ तेहंसमुरवीचेनिरूपण ॥ बोलावयाबोलाकाश्री
शुकजाण ॥ त्यावचनार्थाचेतेसउन ॥ परमपावनपरिक्षिती ॥ २० ॥ साहंसाचेहंसगीत ॥ रुष्णउद्ध
वासीसांगत ॥ श्रोताद्यावेदत्तचित्त ॥ अचुबितनिजबोधु ॥ २१ ॥ तोहातेरावाअध्यावो ॥ अन्यादूरसा
गेदेवो ॥ तेरेकताउद्धवो ॥ विषयविरुधेदेह्वल ॥ २२ ॥ तेरावअध्यायीनिरूपण ॥ सखवृद्धीचेकोर ॥
ण ॥ विद्याउद्धवक्रमुजाण ॥ अतिसुलक्षणसांपाता ॥ २३ ॥ हंसइतिहासाचायागु ॥ स्वयंसांगेलाश्री
रंगू ॥ तेणेचित्तासिविषयवियागु ॥ सगमसांगेला ॥ २४ ॥ द्वादशाध्यायाचेअंती ॥ करुनिसद्गुरु
चीभक्ती ॥ पावोनिविद्याकुरप्राप्ति ॥ देशदावयानिश्चितीजीवाशयो ॥ २५ ॥ देशदित्याजीवाचेजीवपण
॥ सकळसांडावसाधन ॥ हेउद्धवेएकनिजाण ॥ प्रतिवचननेदीच ॥ २६ ॥ उद्धवाचेजीवाचाभावो ॥ स
खेलहृदयीचाअभिप्रावो ॥ सकळआकळेनियासद्भावो ॥ स्वयंश्रीरुष्णदेवोबोलाता ॥ २७ ॥ स
णसीलागेनिसूत्रत्रिगुण ॥ जीवासीआलजीवपण ॥ तेआंगीअसतातिन्हीगुण ॥ सद्विद्याजाणउपजेना ॥
॥ २८ ॥ तोडीचिरवलनळतादरी ॥ नारेळजळनचडेकरी ॥ तविगुणनवचतानिर्धारि ॥ विद्याकैशापरी
उपजेल ॥ २९ ॥ ऐसाअशकेचाभावो ॥ जाणेनियाश्रीवासदेवो ॥ तिहीश्लोकीतोपाहाहो ॥ गूढाभि

(3)

ए०भा० प्राबो निरसितु ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ सत्वरजस्तम इति गुणाबुद्धेर्न चात्मनः ॥ सत्त्वे
नान्यतमोह न्यासत्त्वं सत्त्वं च वै हि ॥ १ ॥ श्लोक ॥ रजस्तमोभ्यां यदपि विद्वान्विक्षिप्तधीः पुनः ॥ अत
द्वितो मनोयुंजन् दोषदृष्टिर्न सज्जते ॥ १२ ॥ टीका ॥ होकार जतमत्त्वे निगुणे ॥ त्रीबुद्धी विक्षिप्त
केलीतेणे ॥ तरी आळससांडुनिस्ताने ॥ आवरणे मनात ॥ ४८ ॥ अस्थिमासाचा घडिला ॥ विष्णाम् ।
त्राचाकोथळा ॥ स्त्रीविचारिताकटाळा ॥ नरकजिह्वाळतो भूगू ॥ ४९ ॥ भोगीहाऊनी दोषदृष्टी ॥ मनो
सीविषयेची तुठी ॥ करावीगाउठाउठी ॥ नेमूनोनिहटीमनात ॥ ५० ॥ ऐसेनिहीमन अतिदुर्धर ॥ नि
यमासिनावरे ॥ अनावर ॥ साधकासी अतिदुस्तर ॥ आसक्तनरये अर्थी ॥ ५१ ॥ तरी ऐकबापासा
वधान ॥ मनोनिग्रहाचलक्षण ॥ तहिसांगेव साधना ॥ जेप्रकारे मन आकळे ॥ ५२ ॥ श्लोक ॥
अप्रमतोऽनुयुंजीत मनोमय्यप्ययं श्रद्धयैः ॥ अनिर्विण्णायथाकालं जितश्वासो जितासनः ॥ १३ ॥
॥ टीका ॥ ॥ आळसनिद्रेसीदवदुनिदुरी ॥ जेसावधाननिजवृत्तीधरी ॥ मायेचिद्रूपनिर्धारी ॥ शनैः श
नैः करिअभ्यास ॥ ५३ ॥ अभ्यासीप्रथमभूमिका ॥ शिकावी आसनगाठिका ॥ मूळबंध अतिनेट ।
का ॥ आसनजयेदेखाशिकावा ॥ ५४ ॥ आसनजये आल्याहाता ॥ सहजेचढे योगपंथा ॥ तेषेप्रा
णापानसमता ॥ अभ्यासिताहोलागे ॥ ५५ ॥ विषयतेमनाजाधिने ॥ मनपवनासिन्नश्यज्राण ॥ अभ्या
सवश्यकेलापवन ॥ सहजेमनस्थिरावे ॥ ५६ ॥ यापरिजेहहुहुहु ॥ अभ्याससार्थककरीकाळ ॥
अविरक्तहीपरिमबळ ॥ होयभुकाळपरमावृत्ती ॥ ५७ ॥ हरिचिंतनीएकाग्रमन ॥ तैरेकहोतीपाणापान ॥
हाचिपवनजयोपूर्ण ॥ योगसाधनसीहजेची ॥ ५८ ॥ तवप्राणापानसमजोडी ॥ षडचक्राचेपदरफोडी ॥

अ०

१३

२

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com